

М.А. Шкляєв (ПФ «Бригантина», Харків)

А.О. Іванова (ХДУХТ, Харків)

ФАКТОРИ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Розвиток сучасних економічних відносин в Україні сприяє забезпеченню поліпшення позицій у ринковому середовищі підприємств, активізації інвестиційних процесів, а також збільшенню попиту на кредитні послуги банків з боку суб'єктів господарювання.

Інвестиційна привабливість і кредитоспроможність підприємства відіграють роль ключового елемента, оскільки їх динамічність залежить від можливостей підприємства відповідати умовам потенційних інвесторів і позичальників заради своєї ж власної фінансової безпеки.

Збільшення обсягів залучення інвестицій є засобом забезпечення умов виходу підприємств з економічної кризи, сприяє процесу їх економічного зростання, стимулює впровадження новітніх технологій, зростання продуктивності праці. Для отримання залучених інвестиційних ресурсів підприємство повинно бути інвестиційно привабливим. Основною перешкодою на шляху до інвестиційно-інноваційної діяльності постають обмежені можливості щодо відтворення основного капіталу.

При управлінні інвестиційною привабливістю слід враховувати для кого підприємство повинно бути привабливим, тому що різні групи інвесторів надають перевагу різним оціночним показникам. Так, фінансово-кредитні установи надають перевагу оцінюванню фінансового стану; дрібні інвестори, а відповідно і фонди спільного інвестування, – показникам віддачі акціонерного капіталу; стратегічні інвестори вважають за потрібне бути обізнаними не тільки з цими двома аспектами діяльності, а й із становищем внутрішнього середовища підприємства, переважно з його слабкими сторонами, бо їх подолання в подальшому потребуватиме вкладення нових коштів у відтворювальні процеси чи реструктуризацію.

Під час дослідження інвестиційної привабливості підприємства важливе місце належить розгляду факторів, які поділяють за різними критеріями.

За напрямом впливу фактори формування інвестиційної привабливості поділяють на зовнішні та внутрішні.

До зовнішніх факторів належить: галузева приналежність; географічне розташування; наявність та доступність природних ресурсів; екологічна ситуація; культура та освіта населення; економічна стабільність; соціально-політична стабільність; нормативно-правова база; інформаційне поле; пільги для інвесторів; розвинута інфраструктура; економічна свобода підприємств; положення на світовому ринку; контрольні державні органи у сфері інвестування; темп інфляції; можливість експорту; рівень доходів населення; конкуренція в галузі.

До внутрішніх факторів належить: виробнича програма; маркетингова діяльність; управлінський облік та контролінг; корпоративне управління; кадровий потенціал; юридична діяльність; виробничі технології; стратегія розвитку; конкурентоспроможність; унікальність об'єкту; тривалість інвестиційної програми; рейтинг підприємства в галузі; платіжна дисципліна; стан майна та фінансових ресурсів; витрати; структура капіталу.

За специфікою чинників формування інвестиційної привабливості підприємства можна виділити такі:

- інвестиційна активність, вплив якої полягає у визначенні обсягу коштів, що вкладаються в підприємство, відсотка освоєння інвестицій, імовірності отримання інвестором прибутку;

- фінансовий чинник, який характеризується часткою прибутку від інвестиційної діяльності підприємства, оцінкою доцільності використання підприємством власних джерел фінансування інвестиційної діяльності та залучення позикових коштів;

- виробничий чинник, який визначає рівень розвитку й очікувану норму рентабельності основної діяльності підприємства;

- темпи зростання капітальних вкладень, що характеризує можливість розширення підприємства;

- інноваційний чинник, який визначається використанням досягнень науково-технічного прогресу у виробничому процесі та характеризує тривалість терміну з моменту розробки до моменту впровадження у виробництво науково-технічних розробок.

Оцінка інвестиційної привабливості підприємства може бути вирішена лише після визначення всіх факторів, що впливають на її рівень як ззовні, тобто з боку підприємства. Виходячи з цього, оцінку інвестиційної привабливості підприємства треба проводити з урахуванням зовнішніх та внутрішніх факторів впливу. Від того, наскільки об'єктивно і всесторонньо здійснена ця оцінка, залежить кінцевий результат, який отримує інвестор.